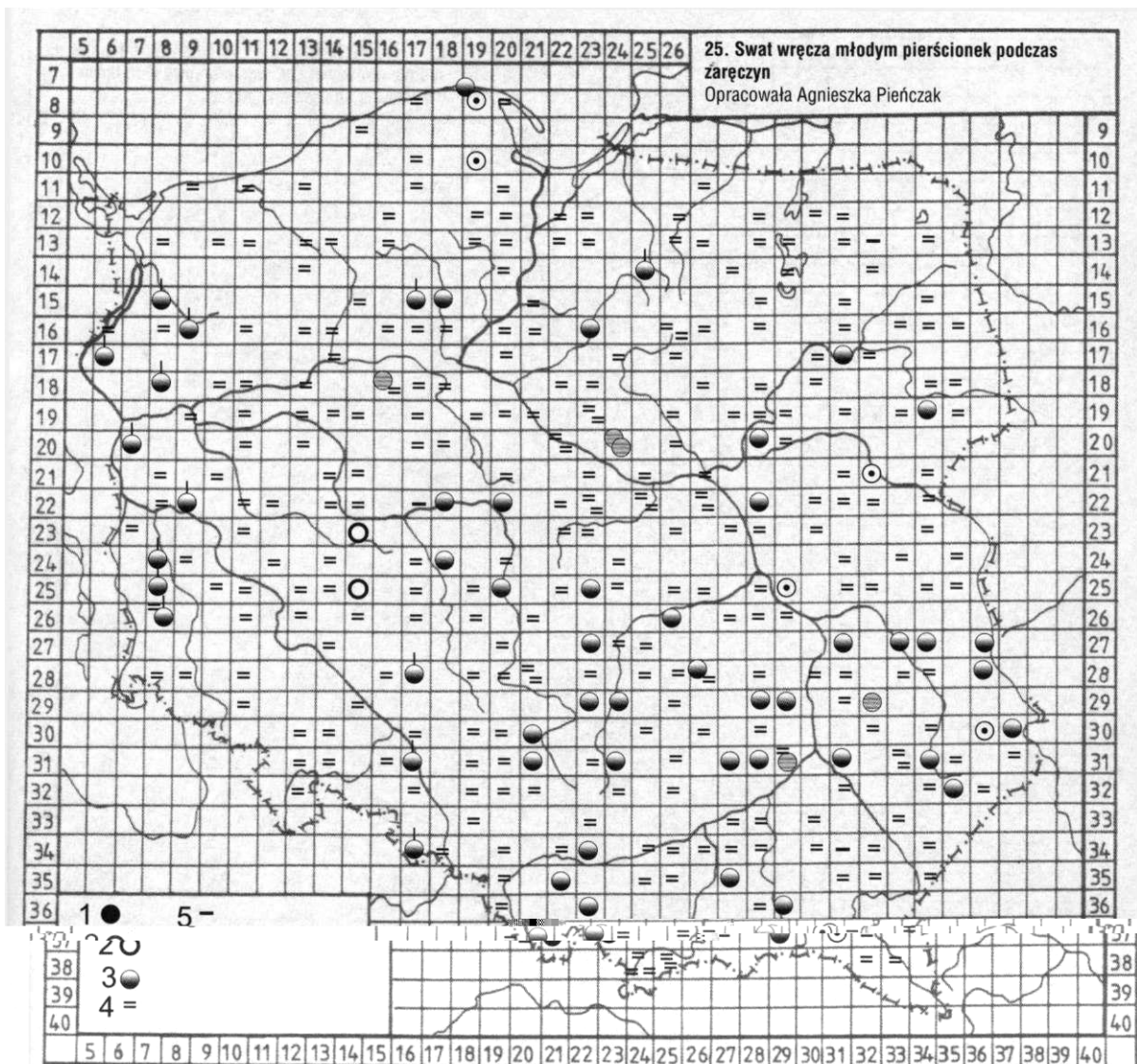

Objaśnienia znaków:

Rola swata polegała na wręczeniu podczas zaręczyn: 1 – pierścionka pannie, sporadycznie obojgu młodym, 2 – wianeczków mirtowych, 3 – chłopak sam wręczał pannie pierścionek, co pojawiło się po drugiej wojnie światowej, 4 – brak tradycji, 5 – brak odpowiedzi.

Uwagi:

- Mapę opracowano na podstawie badań terenowych przeprowadzonych w latach 70. XX wieku przez Pracownię Polskiego Atlasu Etnograficznego.
- Mapa dotyczy stanu zjawiska od połowy XIX wieku do lat 70. XX wieku.
- Znak z kropką w środku oznacza, że zjawisko występowało w przeszłości.
- Punkty z pionową kreską oznaczają informacje pochodzące od ludności napływowej (przesiedleńcy z Kresów Wschodnich i osadnicy z różnych stron Polski).
- Mapa została uzupełniona o szare punkty dodatkowe, które zostały zaczerpnięte z literatury XIX-wiecznej (prace Kolberga).

Mapę opracowano na podstawie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu PAE nr 9, **Zwyczaj i obrzędy weselne**, oprac. Józef Gajek przy współudziale Feliksa Olesiejuka:

29. Czy we wsi istnieje jeszcze zwyczaj zawierania „zaręczyn”? a jeśli tak, jak nazywają partnerów (np. narzeczony, narzeczona lub inaczej)? Czy zaręczyny następowały w jakiś sposób, po mowinach?
34. Jaką rolę odgrywają osoby obecne? Jakiego zachowania wymaga obyczaj? Czy wygłaszają jakieś formuły, oracje? Jeśli tak – zapisać tekst. Czy w akcie zaręczyn zatwierdzano umowę przez podanie rąk? Kto komu podawał i jaka przy tym była rola swata – dziewczęła?
35. Czy ktoś przewodniczy uroczystości zaręczynowej? swat? przyszyły starosta? ojciec młodej? lub kto inny. Co należy do jego obowiązków?
  - a) wiąże i rozłącza ręce młodych,
  - b) podaje młodym wianki lub różę,
  - c) doprowadza ojców młodych do przybicia rąk jako widomego znaku zawarcia umowy?
  - d) inicjuje przypicie umowy? jaką przy tym wygłasza formułkę?
  - e) czy w wypadkach późniejszych sporów o posag, wiano, o niedotrzymanie umowy byłaby wzywany do sądu jako świadek lub przeprowadzał polubowne rozstrzygnięcie sporów?
36. Czy istnieje lub istniał zwyczaj wymiany pierścionków? Jak one wyglądają? Czym się różnią od obrączek? Kto je wręcza?